

ŞİRKETLER MUHASEBESİ

Birinci Tertip Yasal Yedek Akçe: • Ödenmiş sermayenin % 20'sini buluncaya kadar safi kârın % 5'i oranında yasal yedek akçe ayrılır.

Birinci Temettü • Kalandan, varsa yıl içinde yapılan bağış tutarının ilavesi ile bulunacak meblağ üzerinden, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Mevzuatına uygun olarak % 20 birinci temettü ayrılır.

İkinci Temettü • Geri kalan kârı kısmen veya tamamen ikinci temettü olarak dağıtmaya, yedek akçelere ilave, fevkalade yedek akçe olarak ayırmaya veya bilançoda geçmiş yıl kârı olarak bırakmaya genel kurul yetkilidir,

- İkinci temettü olarak dağıtılması kararlaştırılacak kısımdan % 10 kesilerek kanuni yedek akçe ayrılır,
- Yıllık kârın pay sahiplerine hangi tarihlerde ve ne şekilde dağıtılacağı genel kurul tarafından kararlaştırılır. Genel kurul bu hususta yönetim kuruluna yetki verebilir.

Anonim şirketler;

- Sürenin sona ermesine rağmen işlere fiilen devam etmek suretiyle belirsiz süreli hâle gelmemişse, esas sözleşmede öngörülen sürenin sona ermesiyle,
- İşletme konusunun gerçekleşmesiyle veya gerçekleşmesinin imkânsız hâle gelmesiyle,
- Esas sözleşmede öngörülmüş herhangi bir sona erme sebebinin gerçekleşmesiyle,
- Esas sözleşmede değişiklik ile ilgili genel kurul kararıyla,
- İflasına karar verilmesiyle,
- Kanunlarda öngörülen diğer hâllerde sona erer.

Tasfiye memurları;

- Şirketin süregelen işlemlerini tamamlamak, gereğinde pay bedellerinin henüz ödenmemiş olan kısımlarını tahsil etmek, aktifleri paraya çevirmek ve şirket borçlarının,
- Tasfiyenin gerektirmediği yeni bir işlem yapamazlar.
- Şirket borçları şirket varlığından fazla olduğu takdirde durumu derhâl şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine bildirirler; mahkeme iflasın açılmasına karar verir.
- Tasfiyenin uzun sürmesi hâlinde, her yılsonu için tasfiyeye ilişkin finansal tabloları ve tasfiye sonunda da kesin bilançoyu düzenleyerek genel kurula sunarlar.
- Şirketin bütün mal ve haklarının korunması için düzenli ve görevinin bilincinde bir yönetici gibi gereken önlemleri alır ve tasfiyeyi mümkün olan en kısa sürede bitirirler.
- Tasfiye işlemlerinin düzenli yürütülmesi ve güvenliği için gereken defterleri tutarlar.
- Tasfiye sırasında elde edilen paralardan şirketin süregelen harcamaları için gerekli olan para dışında kalan paraları, bir bankaya şirket adına yatırır.
- Vadesi gelmemiş borçları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na kısa vadeli kredilere uygulanan oran üzerinden iskonto ederek derhâl öderler. Alacaklılar bu ödemeyi kabul etmek zorundadır. Kanun gereği iskonto edilmesi mümkün olmayan alacaklar bu hükümden müstesnadır.
- Pay sahiplerine tasfiye işlerinin durumu hakkında bilgi ve istedikleri takdirde bu konuda imzalı belge verirler

Devralma şeklinde; bir anonim şirketin diğer bir anonim şirketi tüm aktif ve pasifleriyle içine almasıdır. Bu durumda devir alan anonim şirketin hukuki statüsü devam eder.

Yeni bir anonim şirketin oluşturulması: Birden çok anonim şirketin malları yeni kurulacak bir anonim şirket tarafından devralınabilir. Bu suretle yepyeni bir anonim şirket kurulmuş olur. Bu yeni anonim şirketin tüzel kişiliği eski anonim şirketlerden farklı olur.

Tür değiştirme: Bir anonim şirketin aktif ve pasifleriyle birlikte sermayesi paylara bölünmüş bir komandit şirket tarafından devralınması şeklinde olur.

Tasfiye hâlindeki bir şirketin birleşmeye katılması: Tasfiye hâlindeki bir şirket, malvarlığının dağıtılmasına başlanmamışsa ve devrolunan şirket olması şartıyla, birleşmeye katılabilir.

Sınav öncesinde son tekrar için hazırladığımız bu Gümüş Not;

Altın Notlar ve Altın Sorular'dan hazırlık yapan öğrencilerimizin anlayacağı şekilde kısaltılarak hazırlanmıştır.

www.akademiaof.com

Limited şirket, bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulur; esas sermayesi belirli olup, bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşur

Özellikleri:

- Ortaklar, şirket borçlarından sorumlu olmayıp, sadece taahhüt ettikleri esas sermaye paylarını ödemekle ve şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlüdürler.
- Limited şirket, kanunen yasak olmayan her türlü ekonomik amaç ve konu için kurulabilir.
- Ortakların sayısı elliyi aşamaz. Ortak sayısı bire düşerse durum, bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde müdürlere yazıyla bildirilir. Müdürler, bildirim alınması tarihinden başlayarak yedinci günün sonuna kadar, şirketin tek ortaklı olduğunu, bu ortağın adını, yerleşim yerini ve vatandaşlığını tescil ve ilan ettirirler, aksi hâlde doğacak zarardan sorumlu olurlar. Aynı yükümlülük, şirketin bir ortakla kurulduğu hâllerde de geçerlidir. Şirket, tek ortağının kendisinin olacağı bir şirkete dönüşeceği sonucunu doğuracak şekilde esas sermaye payını iktisap edemez.
- Limited şirketin esas sermayesi en az on bin Türk lirasıdır. Bu maddede yazılı en az tutar, Cumhurbaşkanınca on katına kadar artırılabilir.

Üzerlerinde sınırlı aynı bir hak, haciz veya tedbir bulunmayan; nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar ve adlar da dâhil, malvarlığı unsurları aynı sermaye olarak konulabilir. Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olamaz

Limited şirketlerinde Genel kurulun toplanması: Genel kurul, müdürler tarafından toplantıya çağrılır. Olağan genel kurul toplantısı, her yıl hesap döneminin sona ermesinden itibaren **üç ay içinde** yapılır. Şirket sözleşmesi uyarınca ve gerektiğinde genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılır. Genel kurul, toplantı gününden **en az on beş gün önce** toplantıya çağrılır. Şirket sözleşmesi bu süreyi uzatabilir veya on güne kadar kısaltabilir.

Kâr dağıtımı; Limited şirketlerde kâr dağıtım tablosu biraz daha sadedir.

- Birinci tertip yedek akçe ödenmiş sermayenin % 20'sini buluncaya kadar kârın % 5'i, birinci temettü ödenmiş sermayenin % 5'i kadar ayrılacaktır.

Kurumlar Vergisi oranı % 22'dir . Gelir Vergisi oranı % 15 olup, bu verginin matrahı anonim şirketlerde hesaplandığı gibidir. Dönem kârından, Kurumlar Vergisi, Gelir Vergisi ile birinci tertip yedek akçe ve birinci tertip temettünün toplamı çıkarıldıktan sonra kalan kârın % 10'u ikinci tertip yedek akçe olarak ayrılır, geri kalan ikinci temettüdür

Limited şirketlerde sona ermenin sonuçlarına **anonim şirketlere ilişkin hükümler** uygulanır. Sona erme, iflastan ve mahkeme kararından başka bir sebepten ileri gelmişse müdür, birden fazla müdürün bulunması hâlinde en az iki müdür, bunu Ticaret Sicili'ne tescil ve ilan ettirir. İflas nedeniyle tasfiye durumuna giren şirketin tasfiye işlemlerini yürütmek, **iflas masasının** görevidir. Diğer nedenlerle infisah eden limited şirketlerin tasfiye işlemleri tasfiye memurlarınca yürütülür. Tasfiye dönemi bir veya birkaç takvim yılı sürebilir. Bu dönemde şirket varlıklarının paraya çevrilmesi, borçların ödenmesi faaliyetleri yapılır. Bu işlemler sonunda şirketin kalan değeri ortaklara dağıtılır. Tüzel kişiliğin Ticaret Sicili'ndeki kaydının sildirilmesi ile tasfiye işlemleri sona erer.

Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket özellikleri:

- Sermayesi paylara bölünmüş şirketin kuruluşu için en az beş kurucu ortak gereklidir. Kuruculardan birisinin komandite olması şarttır.
- Ana sözleşmenin düzenlenmesine katılanlar ile şirkete paradan başka sermaye koyanların hepsi kurucu sayılır.
- Asgari sermaye tutarının elli bin lira olması gerekmektedir.
- Kurucular ana sözleşmeyi yazılı olarak hazırlarlar ve komandite ortaklarla birlikte imzalarlar. Sözleşmedeki imzaların noterde imzalanması gereklidir.
- Ana sözleşmede bulunması gereken hususlar, anonim şirket sözleşmesindeki gibidir. Yalnız, kurucu sıfatını taşıyan komanditer ortakların sahip oldukları pay tutarı ana sözleşmeye yazılmalıdır.
- Ticaret Sicili'ne şirketin tescili ve ilanı ile kuruluşu tamamlanır.
- Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde anonim şirketlerin kuruluşuna ilişkin hükümler uygulanır.
- Sermayenin tamamını şartsız taahhüt etme (ani) veya payların halka arzı (tedrici) şeklinde gerçekleştirilir.

Sınav öncesinde son tekrar için hazırladığımız bu Gümüş Not;

Altın Notlar ve Altın Sorular'dan hazırlık yapan öğrencilerimizin anlayacağı şekilde kısaltılarak hazırlanmıştır.

www.akademiaof.com

- Kuruluş işlemlerinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığından izin almaya gerek yoktur.
- Bu şirket türünde şirket yönetimi komandite ortaklara, şirket denetimi ise komanditer ortaklara aittir.

Şirketlerin birleşerek yeni ve tek bir şirket hâlini alması mümkündür. Şirketler iki şekilde birleşebilirler.

- Bir şirketin diğerini devralması (devralma şeklinde birleşme) veya
- Yeni bir şirket içinde bir araya gelmeleri (yeni kuruluş şeklinde birleşme)

Kabul eden şirket “**devralan**”, katılan şirket “**devrolunan**” diye adlandırılır

- Birleşmeye katılan şirketlerin yönetim organlar, ayrı ayrı veya birlikte, birleşme hakkında bir rapor hazırlarlar. Yeni kuruluş yoluyla birleşmede birleşme raporuna yeni şirketin sözleşmesinin de eklenmesi şarttır. Tüm ortakların onaylaması hâlinde, küçük ölçekli şirketler birleşme raporunun düzenlenmesinden vazgeçebilirler.
- Birleşmeye katılan şirketler tarafından birleşme kararı alınır alınmaz, yönetim organları, birleşmenin tescili için Ticaret Sicili’ne başvurur.
- Devralan şirket, birleşmenin gereği olarak sermayesini artırmışsa ek olarak esas sözleşme değişiklikleri de Ticaret Sicili’ne sunulur.
- Devrolunan şirket, birleşmenin ticaret siciline tescili ile infisah eder .
- Birleşme, birleşmenin Ticaret Sicili’ne tescili ile geçerlilik kazanır.
- Tescil anında, devrolunan şirketin bütün aktif ve pasifi kendiliğinden devralan şirkete geçer.
- Devrolunan şirketin ortakları devralan şirketin ortağı olur. Ancak bu sonuç, devralan şirketin kendi adına; fakat bu şirket hesabına hareket eden kişinin elinde bulunan paylar ile devrolunan şirketin kendi adına fakat bu şirket hesabına hareket eden kişinin elinde bulunan paylar için doğmaz.

Birleşme kararı, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde ilan olunur.

Şirketlerde Tür Değişirme:

Bir sermaye şirketi; • Başka türde bir sermaye şirketine, • Bir kooperatife,

Bir kolektif şirket; • Bir sermaye şirketine, • Bir kooperatife, • Bir komandit şirkete,

Bir komandit şirket; • Bir sermaye şirketine, • Bir kooperatife, • Bir kolektif şirketine,

Bir kooperatif; • Bir sermaye şirketine dönüşebilir.

Kollektif ve komandit şirketlerin tür değiştirmelerine ilişkin özel düzenleme:

Bir kolektif şirket bir komandit şirkete;

- Kollektif şirkete bir komanditerin girmesi,
- Bir ortağın komanditer olması hâlinde dönüşebilir.

Bir komandit şirket kolektif şirkete;

- Tüm komanditerlerin şirketten çıkması,
- Tüm komanditerlerin komandite olması suretiyle dönüşebilir.